

VRIENDENBRIEF 44

redactieadres:
Pompstraat 17
5481 BL Schijndel

jaargang 12
zomer 2013

DE GLAZEN BOERDERIJ. Biografie van een gebouw

Het boek met deze titel en ondertitel is op 13 juni j.l. in het Museum Jan Heestershuis onder grote belangstelling gepresenteerd. Het eerste exemplaar werd door architect Winy Maas aangeboden aan burgemeester Jetty Eugster. Het boek is opgebouwd uit een aantal delen: (landschap)foto's, een reflectie van Winy Maas, een collage van krantenberichten, bouwtekeningen en foto's van boerderijen die model hebben gestaan voor de Glazen Boerderij en een omvangrijk tekstdeel *Een kronkelend pad*, geschreven door Gerard Buenen. Dit pad bestaat uit een

kroniek van de decennialange ontstaansgeschiedenis van het marktgebouw binnen de context van de plaats waar het verhaal zich afspeelt: het Brabantse dorp Schijndel met zijn verleden en zijn inspirerende landschap. Gerard Buenen gaf tijdens de officiële presentatie een korte toelichting. De (landschap)foto's zijn van Niels Stomps en vormen een 'reeks

verstilde impressies van Schijndel' zoals Winy Maas en zijn medewerker Jan Knikker in de introductie schrijven. Momenteel worden deze foto's in groot formaat geëxposeerd in de tuin van het Jan Heestershuis.

Voorafgaand aan de boekpresentatie hield Winy Maas een boeiende lezing over de Glazen Boerderij, georganiseerd door onze Stichting, in samenwerking met de Heemkunde-kring Schijndel en het Museum. Vanwege de enorme belangstelling was hij niet te gast in 'ons' Napoleonskerkje, maar in de Blauwe Zaal van Cultureel Centrum 't Spectrum.

▣ *Speciale vormgeving en een persoonlijke aanpak*

Gerard Buenen is er in geslaagd een helder, prettig leesbaar verhaal te schrijven over *het kronkelend pad* naar de uiteindelijke versie van het marktgebouw. Dat heeft zeker ook te maken met de vormgeving van de tekst in korte, zelfstandige paragrafen, die geen chronologisch verslag van de geschiedenis uitbrengen, maar afwisselend Schijndelse historie, politieke ontwikkelingen, persoonlijke ervaringen, boeken als inspiratiebronnen, kunst in Schijndel en nog veel meer beschrijven. Bovendien voert Buenen, die jarenlang hoofdredacteur van het Schijndels Weekblad was en recentelijk met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd als zodanig afscheid heeft genomen, met regelmaat zijn alter ego Willem de Geest op, om met zijn persoonlijke, heet van de naald geschreven commentaren op het politieke gekrakeel de vroegere verhitte sferen nog eens op te roepen. De diverse intermezzo's verlevendigen de tekst en tonen de twistpunten. Dat de schrijver een helder en boeiend taalgebruik hanteert, wisten we natuurlijk al langer.

“Omdat het niet alleen het verhaal van de architect is, moest het verteld worden door een neutrale verteller”, schrijft Winy Maas in de inleiding, “met de ambitie om een leesbaar en gedetailleerd verhaal van de ontstaansgeschiedenis te schetsen, vrij van architectuurjargon of eenzijdige visie”. Gerard Buenen heeft deze ambitie naar mijn idee waargemaakt. Door zijn persoonlijke aanpak – hij schrijft regelmatig dat het om zijn subjectieve perceptie gaat – daagt het boek de lezer uit om zelf over een en ander na te denken en zelf een oordeel te vormen. “In dit boek zijn bij dit alles ook feiten te vinden, foto’s, tekeningen, verklaringen, krantenartikelen. U kunt er uw eigen verhaal mee maken. Maar feiten vertellen vaak maar de halve waarheid. U bent gewaarschuwd.” schrijft Buenen openhartig. Het is trouwens de vraag of objectieve geschiedschrijving überhaupt wel mogelijk is,- zodra een geschiedschrijver de koude opsomming van jaartallen en feiten verlaat, begeeft hij zich op het gladde ijs van interpretaties en wordt het boek subjectief maar desondanks interessant.

❑ **De macht van de politiek**

Als er iets duidelijk wordt in deze hoofdzakelijk prenatale biografie van de Glazen Boerderij is het wel de sterke arm van de politiek. Prachtige plannen van erkende architecten kunnen nog zo doordacht zijn, de gemeenteraadsleden hebben immer het laatste woord. Dat daarbij andere dan strikt architectonische of stedenbouwkundige motieven een rol spelen, is per definitie een politiek gegeven. Coalitievorming, het populistisch naar de mond praten van de kiezer, persoonlijk prestige, partijbelang en voor de deur staande verkiezingen, het zijn zaken die in feite niets te maken hebben met plannen om van het koude waagstuk van het grote Schijndelse Marktplaats, volgestouwd met mobiel blik, een leefbaar centrum te maken. Zuchtend over zoveel politiek geharrewar haalt Buenen de woorden van zijn moeder aan: “Jongen, daar moet je niet aan meedoen, dat is politiek!”

Voor de jarenlange, nee decennialange weg naar De Glazen Boerderij gebruikt de auteur de metafoer uit de atletiek van de hink-stapsprong. Wat is er gepraat en geschreven over de vele plannen die uiteindelijk allemaal in de raad hun Waterloo vonden, of het nou ging om een theater in de lucht of in de grond, om een marktgebouw op poten of om een multifunctionele toren op de markt. Maar kennelijk was zo’n lange aanloop nodig om tot een geslaagde hink-stapsprong naar De Glazen Boerderij te komen, met andere woorden om de Schijndelse geesten rijp te maken voor zoiets bijzonders en innovatiefs. Buenen beschrijft het soms hilarische verhaal in geuren en kleuren. Van tijd tot tijd lucht hij in de persoon van Willem de Geest zijn hart over de eigenwijze gemeenteraad: “U hebt wellicht deze week gezien hoe Winy Maas bij de Franse president Sarkozy zat te babbelen over de toekomst van Parijs. (...) Waar andere gemeenten het geluk hebben dat de raadsleden vooral verstand hebben van voetbal of geloofskwesties, zitten

wij in Schijndel opgescheept met een stel dat eigenlijk architect had willen worden.”

Winy Maas dankt Gerard Buenen (foto Gerard Deelen)

Het bijzondere van de loop der gebeurtenissen is dan ook dat Maas de raadsleden bij monde van hun fractievoorzitter inderdaad de kans gaf om op voet van gelijkheid mee te denken over het te bouwen complex. Het geniale van Maas schuilt in het feit dat hij, nadat de voorzitters hun zegje hadden gedaan en hem sterk in zijn mogelijkheden hadden beperkt, toch met een hoogst originele invulling van het door de voorzitters getekende gebouw voor de dag kwam: een Glazen Boerderij! Het zou er ondanks vele tegenwerpingen en alternatieven deze keer wel van komen, mede door de moed die de gebroeders Robert, Jan en Mark van den Brand als projectontwikkelaars toonden door miljoenen in het gebouw te investeren.

❑ **Geschiedenis van Schijndel in hapklare brokken**

Een van de boeiendste aspecten van het boek bestaat daarin, dat Gerard Buenen tussen alle politieke en stedenbouwkundige bedrijven door de lezer een caleidoscopisch beeld voorschotelt van de kleurrijke geschiedenis van Schijndel en het landschap om het dorp. In hapklare brokken beschrijft hij vele wederwaardigheden en feiten: de acte van Hertog Jan II uit 1309, de Tachtigjarige Oorlog met alle verschrikkelijke gevolgen voor de Schijndelse bevolking, het verhaal van Jan van Amstel, de Slag om Boxtel in 1794, het oude prachtige raadhuis, de verhalen van A. Brock, S. Hanewinkel en anderen over Schijndel, Sleutje’s Spook, de verwoestingen en de ellende van de Tweede Wereldoorlog, de geschiedenis van een synagoge, villa Rozenburg, Jansen - de Wit en de vondst van een forse Romeinse altaarsteen.

Terwijl Antoon Coolen (1897–1961) in zijn geschiedenis van Schijndel (*Van breishei tot 75 gauge, 1955*) de oude toren van de Sint Servatiuskerk als gids opvoert, die hem door de eeuwen heen leidt, beklimt Buenen zelf de toren. Een flinke klim, maar “het uitzicht is fantastisch, Schijndel ligt letterlijk aan je voeten. (...) Het uitzicht werkt heel relativerend. Het lijkt allemaal kinderspel wat er zich daar beneden afspeelt. Al het kabaal dat opklonk toen de plannen voor de Glazen Boerderij bekend werden, is op deze hoogte niet meer dan zacht gemurmur dat evengoed door de wind zou kunnen zijn veroorzaakt

als door opgewonden politici.” Een naar mystiek neigende uitspraak, Jan Heesters zou er vol lof over zijn. Over het landschap rondom Schijndel zijn zowel Buenen als Maas lyrisch in het boek. Buenen ontdekte naar eigen zeggen op negentienjarige leeftijd het Schijndels landschap. Om dat te verduidelijken haalt hij Ton Lemaire aan in diens boek *De filosofie van het landschap* waar deze schrijft: “Wil de ruimte zich tot landschap ontplooiën, dan is daar een wijde blik voor nodig.” De blik van herkenning kwam voor Gerard bij hectometerpaal 7,4 op de provinciale weg van 's-Hertogenbosch naar Schijndel: “Precies daar ontvouwde zich voor mij, vanaf mijn hoge zitplaats in een BBA-bus kijkend in de richting van het Lieseind, wat voor mij het typisch Schijndels landschap was. In drie etages etaleerde zich daar dat landschap in al zijn pracht.”

❑ *Reflectieve terugblik door Winy Maas*

In zijn bijdrage “Waar!?” reflecteert Winy Maas over zijn inmiddels 33-jarige betrokkenheid bij een mooier Schijndel. Hij beschrijft hoe het begon met zijn brief aan burgemeester Scholten in 1980 om tot een aantrekkelijker centrum te komen. Via een scriptie aan de RHSTL in Boskoop, een ets van Heesters in diens sterfjaar 1982, zijn ontwerp Brabantstad in 1999 – met daarin Schijndel als Populierenstad –, zijn lezing in Den Herd in datzelfde jaar en zijn ontwerp van een Stegenkwartier in 2002 komt hij te spreken over het ‘gat in de Markt’, een ontwerp voor het theater van Hans Brus. In wat hij noemt de Schijndelse nacht van Schmelzer wordt het gat echter dichtgegooid. “Wat een trieste geschiedenis. En de wethouder moest vertrekken. Wat architectuur niet allemaal kan veroorzaken.”

Dankwoord van burgemeester Jetty Eugster nadat zij het 1^e exemplaar: De Glazen Boerderij in ontvangst heeft genomen (foto Gerard Deelen)

Nadat ook drie andere projecten waren afgeschoten, komt de voornoemde commissie in actie. Nadat deze de afmetingen van het gebouw heeft vastgesteld evenals de dakhellingen, overweegt Maas: “Wie is hier eigenlijk de architect? Niet ik. Maar jullie.” Het gebouw moet ook nog in klassieke materialen gebouwd worden, – “heeft men soms angst voor iets nieuws?” Maar Maas zou duivelskunstenaar Maas niet zijn als hij zich niet verrassend als een Houdini uit deze ketenen zou weten te

bevrijden! Glas is toch ook een klassiek materiaal? Waarvan acte!

We zouden bijna vergeten dat dat eerste idee van een Glazen Boerderij zich al in 2005 aandiende. In 2010 kwam het idee van een print, aanvankelijk als zeefdruk. Later bood een nieuwe techniek uitkomst. In 2011 kwam het voorstel van een gemiddelde boerderij, als symbool voor alle Schijndelse langgevelboerderijen. Het volume werd echter veel groter dan dat van een gemiddelde boerderij. Refererend aan een Calimero-gevoel vraagt Maas zich af: “Zijn wij nog steeds niet genezen van de generaliteitstrauma’s?”

In zijn epiloog noemt Maas het gebouw een “Spiegel voor Schijndel. En eigenlijk is het een persoonlijke geschiedenis geworden. Alsof ik mijn komaf heb willen tonen. Het is daarmee ‘waarachtig en waar’.” Vormen deze regels zijn verantwoording voor zijn jarenlange inzet en doorzetten om te elfder ure in Schijndel iets tot stand te brengen? Ik denk het.

❑ *Taches de beauté*

Kunnen we het boek van Buenen en Maas dan enkel lof toezwaaien? Voor het overgrote deel wel. Maar er zijn toch ook enkele schoonheidsfoutjes te signaleren. Afgezien van enkele slordigheden (Schmelzer is zonder t en Hanewinkel was in de achttiende eeuw actief) beschrijft Buenen soms twee of drie keer hetzelfde feit. Dat is te verklaren door de fragmentarische vormgeving en is eigenlijk niet echt storend. Hij zou zelfs kunnen volhouden dat het een bewuste didactische stijlfiguur betreft om de lezer weer bij de les te betrekken.

Erger vind ik, me overigens bewust van mijn partijdigheid, dat Gerard in zijn paragraaf over kunst in Schijndel het Jan Heestershuis laat schitteren door afwezigheid, om niet eens te spreken over het onvermeld laten van de culturele avonden die onze Stichting al elf jaar organiseert. Wellicht is de auteur er onbewust vanuit gegaan dat iedereen in Nederland al lang op de hoogte is van ons mooie museum en zijn Vriendenclub!

❑ *Post scriptum*

Na het einde van *Een kronkelend pad* voegt Buenen een P.S. toe. Omdat onze Stichting en ook mijn Ode aan De Glazen Boerderij daarin figureren, moet dat toch even op deze plek gememoreerd worden. Aanleiding is een oude notariële akte die mijn broer Henk op de dag van de opening van de Glazen Boerderij, 17 januari j.l., naar Buenen mailde. Daaruit blijkt dat de grond, waarop nu het splinternieuwe gebouw staat, in 1859 voor 500 gulden werd gekocht door Nicolaas Buenen, de overgrootvader van Gerard! De verkoper was Johannes Geerts, de betovergrootvader van de schrijver van de Ode in de Vriendenbrief van december 2012. Buenen sluit dan ook af met de woorden: “Hoe rond kan een cirkel zijn?” Zelf zou ik liever zeggen: het heden is een AFSPIEGELING van het verleden! En...laten we maar trots zijn op ‘ons’ SPIEGELPALEIS !

Jan Geerts

▣ Jacobakannetje

In de keuken van het museum Jan Heestershuis staat, tussen allerlei Rijnlands steengoed, een Jacobakannetje. Deze kannetjes werden geproduceerd in Sieburg en kwamen over de Rijn, langs 'de Keulsche route', naar ons land. Er zijn bij opgravingen in ons land veel van deze kannetjes gevonden. Ze kregen al snel de naam Jacobakannetjes. Het is een hoge drinkkan van ongeveer 20 cm hoog en 8 cm doorsnede. De tuit is heel smal, de buik van de kan is niet rond en op de voet van het kannetje lijken (haar) vingerafdrukken te staan.

Een tekst op zo 'n "Jacobakannetje" luidt:

*"Dit 's Vrouw Jacoba's kannetje, gelooft,
Die hier maar eens uyt dronck;
Smeet het dan over 't hoofd,
In de vijver dat het sonck."*

▣ Jacoba van Beieren

Willem VI en Margaretha van Bourgondië krijgen na een huwelijk van zestien jaar hun enig kind, een dochter. 16 juli 1401 wordt Jacoba in haar geboorteplaats Quesnoy gedoopt. De dag van haar geboorte is niet bekend maar door de grote zuigelingensterfte in die dagen wordt een kind snel na de geboorte gedoopt, dus is ze waarschijnlijk begin juli geboren. Haar vader overlijdt al in 1417 aan de gevolgen van een hondenbeet en Jacoba erft de titel gravin van haar vader die hertog van Beieren was en graaf van Holland, Zeeland en Henegouwen. Jacoba is in de 15^e eeuw met zo'n erfenis een aantrekkelijke huwelijkskandidate maar als vrouw in de middeleeuwse mannenwereld krijgt ze het niet makkelijk. Haar leven gaat niet over rozen. In 1436 sterft Jacoba van Beieren, slechts 35 jaar oud, op het slot Teylingen aan de gevolgen van tuberculose. Haar leven heeft altijd tot de verbeelding gesproken hieronder verteld in een middeleeuws gedicht:

Leven en liefdes van een vorstin

*'Ik heet Jacoba, uit grafelijk bloed geteeld
Regeerd ik landen, door mijn partijchap fel verdeeld
Ik stond geheel alleen, en mijns ooms wrede hand
Mij wenend voortjoeg door mijn arm Vaderland*

*Vier echtgenoten had ik, waarvan twee ontrouw
Een stierf er vroeg en liet mij na in rouw
Tot redding van den laatsten voldeed ik aan Philips eis
En gaf hem mijnen rang en waardigheden prijs
Ik offerde alles op, totdat, thans eindelijk vrij
In Teylingen ik rust al aan mijns vaders zij'*

-Anoniem-

▣ Vermaak

Jacoba leefde opmerkelijk ten opzicht van haar tijdgenoten; ze onderscheidde zich o.a. door sport en tijdverdrijf. Zo ging ze bijvoorbeeld 9 Augustus 1416 in zee baden, om vervolgens de Scheveningse kermis te bezoeken. Nu was dat laatste voor de adel al niet gebruikelijk maar vrijwillig de zee in gaan was in de middeleeuwen ongehoord. Haar politieke standpunt, erkenning van haar rechten inzake de nalatenschap van haar vader, probeerde ze duidelijk te maken aan het volk; tussen 16 september en 28 oktober 1417 liep ze zelf wekelijks mee in een noodprocessie van het Heilig Sacrament om Gods zegen af te smeken voor haar strijd.

▣ Vier huwelijken

Pas 14 jaar oud trouwde ze met kroonprins Jan van Touraine van Frankrijk. Acht maanden later stierf haar jonge echtgenoot, waarschijnlijk vergiftigd door zijn eigen moeder die liever een andere zoon op de troon zag. Een jaar later werd ze gedwongen te trouwen met haar 14-jarige neef Jan van Brabant. Hoewel de steden haar vader gezworen hadden Jacoba te erkennen, weigerde de belangrijke stad Dordrecht haar gezag te erkennen als ze niet de steun van keizer Sigismund had. De keizer weigerde deze. Met steun van de Kabeljauwse steden en edelen probeerde haar oom Jan van Beieren haar rechten verder uit te hollen. Op verzoek van de keizer herriep de paus, tot overmaat van ramp, de dispensatie die hij eerder verleend had voor het huwelijk van Jacoba en haar neefje Jan van Brabant. Dit tweede huwelijk was toch al een mislukking: haar echtgenoot spande samen met haar oom Jan van Beieren aan wie hij al een jaar later Holland en Zeeland verpandde voor de tijdsduur van twaalf jaar. Oom Jan van Beieren had gewonnen en verslagen liet ze haar huwelijk met Jan van Brabant nietig verklaren.

Jacoba ging daarna een verbintenis aan met de broer van de koning van Engeland, Humphrey, hertog van Gloucester. Deze had wel zin in een paar graafschappen. Het bleek echter weer een verkeerde keuze, na de eerste de beste tegenslag ging Humphrey terug naar Engeland en liet Jacoba achter. De paus verklaarde bovendien haar huwelijk met Jan van Brabant alsnog geldig en Humphrey, nu weer vrij, trouwde meteen met zijn maîtresse. Jan van Brabant stierf kort hierna.

In 1432 trouwde Jacoba uit liefde, in het geheim en niet in de kerk met Frank, Heer van Borselen en graaf van Oostervant. Haar echtgenoot werd om deze reden

vastgezet en pas nadat ze in 1434 afstand had gedaan van haar graafschappen, liet Philips van Bourgondië ofwel Philips de Goede haar man vrij en trouwde ze opnieuw met Frank, nu met toestemming. Jacoba heeft nooit kinderen gekregen.

▣ Keukenhof

Jacoba van Beieren, gravin van Holland, was na alle perikelen door haar neef Philips van Bourgondië benoemd tot 'houtvesterinne' van Holland, zodat ze toch nog enige inkomsten had. Omstreeks 1428 woonde Jacoba van Beieren op het landgoed Teylingen. Bij Sassenheim ligt nog de ruïne van dit slot, daterend uit de eerste helft van de 13^e eeuw. Dit enorme slot was de hoofdzetel van de houtvesterij van het graafschap Holland en bestond uit een deel van de duinstrook ten zuiden van de huidige Stationsweg in Lisse, ongeveer 280 morgen (= 238 ha) groot. De opbrengst van de duinen was bestemd voor de huishouding op slot Teylingen. Een deel van haar landgoed liet ze gebruiken als kruiden- en groentetuin. Jacoba zou zelf hier hoogstpersoonlijk de verse ingrediënten voor in de keuken verzameld hebben. Het werd daarom het Keukenduin van Teylingen genoemd. In 1641 werd een groot woonhuis, de Keukenhof, op de rand van het Keukenduin gebouwd. Dat de Keukenhof een heel groot huis was, blijkt wel uit het feit dat de toenmalige eigenaar "in de verpondinge" 8 gulden belasting moest betalen. Wij kennen nog steeds de Keukenhof; in 1840 werd het park heringericht door de tuinarchitect Zocher die later ook het Vondelpark in Amsterdam ontwierp. De Keukenhof is nu sinds 1950 het bekende bloembollenpark bij Lisse; het trekt jaarlijks ongeveer 800.000 bezoekers vanuit de hele wereld.

▣ Laatste jaren

Jacoba sleet haar laatste levensjaren op het slot Teylingen

Volgens het verhaal vulde ze uit verveling haar dagen met het draaien van de pottenbakkersschijf en het bakken van potten, vooral de zogenaamde Jacobakannetjes. Omdat Jacoba als jonge vrouw verder buiten spel gezet was, haar bezittingen geroofd waren en zij door haar neef Philips de Goede als het ware opgeborgen was op het landgoed Teylingen, zou de nog jonge Jacoba ook nog aan de drank geraakt zijn.

Als ze weer een wijnkannetje had leeg gedronken, zou ze dat telkens over haar schouder in de gracht gegooid hebben. Archeologen hebben in de nog bestaande slotgracht, wonderlijk genoeg, inderdaad veel van deze kannetjes teruggevonden.

Jacobakannetje met asters, olieverf Jan Heesters

Een van deze Jacobakannetjes is misschien via omwegen, in de keuken van Jan Heesters terecht gekomen. De vorm sprak hem vast aan want op meerdere tekeningen en schilderijen is het kannetje door hem afgebeeld, soms met en soms zonder bloemen.

Anne-Marie Cornelissen

VRIENDEN VAN JAN HEESTERS AAN HET WOORD: GERARD BUENEN

“Alleen op zondagen zagen we Jan Heesters, die dan door zijn eega, getooid met grote hoed en een dikke bontkraag, ter kerke werd geleid.” Aan het woord is Gerard Buenen, die zijn vroegste jeugd (tot 1956) doorbracht in de Pompstraat en wel in een huis schuin tegenover dat van Jan Heesters. “Ze overschaduwde dan haar man, die niet groot van postuur was. Op andere dagen merkte de buurt weinig van Jan, die bekend stond als een man die les gaf en ook nog schilderde.”

Toen Gerard in 1948 geboren werd, trakteerde een buurman van de Buenens, Russens, de halve Pompstraat op gebraden haantjes! Wellicht omdat hij de eerstgeborene was van zijn 45-jarige moeder! De vroegste herinneringen van Buenen rond Heesters gaan terug tot 1953, toen zijn vader Toon diverse bomen in de grote tuin van de schilder mocht rooien in verband met de aanleg van de Harrie Bolsiuslaan. Uit die tijd stamt ook

het grote hek met de pilaren. De Heesters uit die jaren herinnert hij zich als de man in witte schilderjas, bezig zijn hek in de zomervakantie te meniën en schilderen.

Zijn favoriete oom Harrie Buenen, een vakman die veel geleerd had tijdens de wederopbouw van Ieper na WO I , woonde met zijn vrouw ook in de Pompstraat, in hetzelfde huis als Gerard en zijn ouders, en kwam regelmatig klussen bij Jan Heesters. Dan zette Maria Heesters haar naaimachine wel eens voor het raam, want er moest natuurlijk wel doorgewerkt worden... Zij kwam ook wel eens over de vloer bij de Buenens, maar standsverschillen speelden nog een grote rol. In de zomer zag Gerard regelmatig Jan Heesters en zijn vrouw in hun grote auto wegrijden, op weg naar vrienden elders in het land, want die vonden ze meer buiten dan binnen Schijndel. “Men had respect voor Heesters”, vertelt Buenen. Heesters was een ‘Heertje’.

Later bleek dat Gerards schoonmoeder, mevrouw Joke van Riel-ten Dam, een gemotiveerde oud-leerlinge van Heesters was, vol lof over zijn tekenonderwijs. Ze vond Heesters een plezierige, fijne maar soms strenge leermeester. Haar tekeningen verraden duidelijk de invloed van haar leermeester, die nogal academisch te werk ging, stelt Buenen.

In de tijd dat de contouren van een nieuw museum in Schijndel zichtbaar werden – Heesters zou zijn huis aan de gemeente nalaten – heeft Buenen nog gesolliciteerd naar de functie van conservator. Dat was rond 1982, niet lang voor de dood van Heesters. “Maar ik was te vroeg” zegt hij, “er was toen nog geen budget beschikbaar, de gemeenteraad wist er nog geen raad mee”. In die tijd schreef hij ook zijn artikel in Teken, het blad van de KEG (de stichting Kulturele Evenementen Groep Schijndel)

onder de titel ‘Museum of Mausoleum’ teneinde tot een actief museumbeleid te komen.

Voor Buenen lag echter een andere taak in het verschiep bij het Schijndels Weekblad. “Als hoofdredacteur heb ik steeds geprobeerd de kunsten in Schijndel en zeker ook het museum te promoten.” vertelt Gerard, die al van jongs af aan een voorliefde voor kunst heeft en graag ook zelf potlood en penseel ter hand neemt. “Ik voel me wel thuis in het Jan Heestershuis. En de Pompstraat is nog steeds de mooiste straat van Schijndel.” beweert hij stellig. Indertijd heeft hij zelf nog eens een ets en een schilderij gemaakt van de plek van zijn kinderjaren.

Ik bedank Gerard Buenen, die sinds kort geniet van zijn ‘otium cum dignitate’, voor dit gesprek, nadat we samen nog vele herinneringen aan het oude Schijndel hebben opgehaald

AGENDA & WETENSWAARDIGHEDEN!

Museum Jan Heestershuis 073 - 54 92276

Pompstraat 17, 54 81 BL Schijndel

openingstijden: dinsdag t/m zondag 13.00 uur-17.00 uur.

- ❖ **17 januari - 8 september:** *WAAR?* De tentoonstelling waarbij Winy Maas als gastconservator van het Museum Jan Heestershuis optreedt, is wegens overweldigende belangstelling verlengd tot en met 8 september!
- ❖ **13 juni - 8 september:** In beeldentuin: Niels Stomps met (landschaps)foto's die mede basis zijn geweest voor De Glazen Boerderij (*zie hoofdartikel*).
- ❖ **Najaar 2013:** expositie van werken van Henriëtte Pessers. Onze oproep voor werken van haar heeft wederom succes gehad: het belooft een prachtige tentoonstelling te worden met o.a. nooit eerder getoond werk.
- ❖ Als u een mailadres heeft laat het ons weten! via contact van onze website: www.vriendenjanheesters.nl
- ❖ Bij voldoende deelname wil de Stichting weer een kunstcursus organiseren: Wij hebben kunsthistoricus Krzysztof Dobrowolski-Onclin wederom bereid gevonden een cursus in vier dagdelen te geven over het thema: *Diverse elkaar opvolgende kunststromingen: “vadermoord of evolutie”*. Nadere informatie volgt.
- ❖ Het stuk van Jan Geerts in deze Vriendenbrief heeft u waarschijnlijk nieuwsgierig gemaakt: het boek ‘De Glazen Boerderij’, is in het Museum verkrijgbaar, tegen betaling van € 25,-. (het is een must voor Schijndelnaren!!)
- ❖ 13 juni waren velen van u aanwezig bij de architectuurlezing van Winy Maas die onze Stichting, samen met de Heemkundekring Schijndel en het Museum organiseerden. Gelukkig stonden achter in de Blauwe Zaal van 't Spectrum een aantal sta-tafels zodat meer dan 200 geïnteresseerden het boeiende en inspirerende optreden konden volgen.

Paul van den Acker bood na afloop Winy Maas een passend cadeau aan: een ets van Jan Heesters met een afbeelding van de kasteel hoeve in Heeswijk. Hiermee was de cirkel rond (*zie het interview in het kerstnummer 2012 met Winy Maas*). Overigens hebben we de ets kunnen kopen uit particulier bezit en in de collectie van het Museum is deze ets ook aanwezig.

Kasteelhoeve te Heeswijk (zo genoemd door Heesters)

- ❖ **volgende lezing waarschijnlijk 30 september:** u krijgt daarvoor nog een uitnodiging.
- ❖ Uw voorzitter die deze Vriendenbrief niet ‘aan het woord’ kwam, wenst u een bijzonder goede zomertijd toe!
- ❖ *Met dank aan onze sponsors:*
 - *Schijndels Weekblad*
 - *Restauratie-atelier Jos van Extel*
 - *Frans van de Heuvel, lijstenmakerij*
 - *Foto Keetels*

